

Kuopion kaupunki
Ympäristöterveydenhuolto
Tarja Hartikainen

Asianro 7311/00.04.00/2024

24.10.2024

Sisäministeriö

Kuopion ympäristöterveydenhuollon lausunto hallituksen esityksestä vaaratiedotteesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaaratiedotteesta annettua lakia siten, että kunnan terveydensuojeluviranomaiselle tulisi toimivalta antaa vaaratiedote. Tällä hetkellä kunnassa ei millään taholla tai kunnallisella viranomaisella ole oikeutta vaaratiedotteen antamiseen.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on johto- ja tiedottamisvastuu talousvesivälitteisissä epidemiatilanteissa tai sellaista epäiltäessä. Tilanteessa, jossa talousveden laatu ei täytä sille asetettuja laatuvaatimuksia, tulee tieto vaarasta sekä toimintaohjeista kuten veden käyttökiellosta saada nopeasti veden käyttäjille. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen oikeus antaa vaaratiedote nopeuttaisi ja parantaisi väestön tiedonsaantia epidemiatilanteessa tai sellaista epäiltäessä.

Terveydensuojelu on kunnassa osa ympäristöterveydenhuoltoa. Saastuneen veden aiheuttama välitön terveysvaara kuuluu tyypillisimpiin tilanteisiin, joissa vaaratiedote voidaan antaa. Nykyisessä käytännössä ympäristöterveydenhuollon tulee sopia etukäteen pelastuslaitoksen kanssa vaaratiedotteen antamisesta. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja pelastuslaitoksen kuuluminen hallinnollisesti eri organisaatioihin voi aiheuttaa ylimääräistä viivettä ja koordinaatio-ongelmia vaaratiedotteen antamisessa. Paikallinen pelastusviranomainen on todennut, että lähtökohtana on, että jokainen viranomainen vastaa omasta tiedottamisestaan. Vaaratiedotteen osalta kehoitettiin olemaan yhteydessä päivystävään palomestariin. Nykyinen käytäntö ei vakuuta siitä, että pelastusviranomainen antaisi viivytyksettä terveydensuojeluviranomaisen esittämän vaaratiedotteen. Tämä tuli esille myös juuri järjestetyssä SAVO24 valmiusharjoituksessa.

Kuopion ympäristöterveydenhuolto pitää selkeämpänä käytäntönä lausunnolla olevassa esityksessä esitettyä toimintamallia, jossa

Kuopion kaupunki
Ympäristöterveydenhuolto
Tarja Hartikainen

Asianro 7311/00.04.00/2024

24.10.2024

terveydensuojeluviranomainen laatii ja antaa vaaratiedotteet. Vaaratiedotetta tarvitaan todennäköisimmin talousveden saastumistilanteissa ja vaikutukset voivat tällöin ulottua yhtä ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköä laajemmalle alueelle. Nämä tilanteet edellyttävät yksikköjen välistä yhteistyötä ja ilmeisesti ympäristöterveydenhuollon yksiköt antaisivat tässä tilanteessa vaaratiedotteen yhdessä. Terveystoimintaviranomaista tulee ohjeistaa selkeästi vaaratiedotteen antamisesta.

Kuten HE:ssä todetaan, nykyinen toimintamalli, jossa hyvinvointialueen pelastusviranomainen antaa kunnan terveydensuojeluviranomaisen laatiman vaaratiedotteen, on oikeudellisesti kyseenalainen, sillä vaaratiedotteen antava viranomainen on lähtökohtaisesti myös vastuussa vaaratiedotteen oikeellisuudesta ja sen vaikutuksista. Vaaratiedotteen antajana tulisi olla sen viranomaisen, jonka toimivaltaan ja harkintaan vaaratiedotteen antamista koskeva asia kuuluu. Koska huomattavaa väestömäärää koskevat ympäristöterveydenhuollon vaaratilanteet ovat suhteellisen harvinaisia, on todennäköistä, ettei annettavien vaaratiedotteiden määrä kasvaisi merkittävästi. Esityksellä ei ole suoranaisia taloudellisia vaikutuksia.

Kannatamme lausunnolla olevaa hallituksen esitystä.

Tarja Hartikainen
ympäristöterveyspäällikkö

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Kuopion kaupungin asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.